

Regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (skr. 2005/06:75)

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har berett skatteutskottet och övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2005/06:75 med redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Med anledning härav har skatteutskottet särskilt granskat dels de ärenden som avser riksdagsskrivelser som skatteutskottet medverkat till och som inte slutbehandlats den 31 december 2005, dels ett äldre ärende. Utskottet får anföra följande:

Sammanfattning

Utskottet föreslår att regeringens redogörelse, såvitt utskottet är berört, läggs till handlingarna. Vidare avstyrker utskottet en i ärendet väckt motion med yrkande om att riksdagen hos regeringen efterlyser skärpta rutiner och en stramare och effektivare hantering av riksdagens skrivelser till regeringen. Den borgerliga alliansen (m, fp, kd, c) har gemensamt lämnat en avvikande mening till förmån för motionen.

Granskade ärenden

Yrkesfiskare

Ärendet redovisas under punkt 1 under Finansdepartementet (s. 75). Med anledning av en rad motioner om yrkesfiskarnas ekonomiska villkor i förhållande till fiskare i konkurrentländer, och då såväl Norge som Danmark hade särskilda skatteavdrag för yrkesfiskare, gjorde riksdagen – på förslag av skatteutskottet – ett tillkännagivande om att regeringen borde återkomma till riksdagen med förslag som tillgodosåg motionärernas krav på konkurrensneutralitet. På grund av riksdagens önskemål har ett förslag till yrkesfiskaravdrag utretts och remissbehandlats och anmälts till EG-kommis-

sionen för statsstödsprövning. I årets redogörelse anförs att kommissionen i beslut den 8 februari 2006 funnit att det föreslagna yrkesfiskaravdraget är ett statligt stöd som är oförenligt med artikel 87 i EG-fördraget. Kommissionen har därför i beslutet föreskrivit att förslaget till yrkesfiskaravdrag inte är förenligt med den gemensamma marknaden och att Sverige inte får genomföra det. Regeringen avser att senare återkomma till riksdagen i frågan, anförs det i redogörelsen. Enligt vad utskottet erfarit är inriktningen att lämna en redovisning i nästa budgetproposition (rskr. 1996/97:133; bet. 1996/97:SkU13 mom. 11, mot. 1996/97:Fi210 yrkande 11 (c) m.fl., beslut i kammaren den 20 december 1996).

Skadlig skattekonkurrens i Europeiska unionen

Ärendet redovisas under punkt 5 under Finansdepartementet (s. 77) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör arbeta för att tillämpningsområdet för uppförandekoden för företagsbeskattning skall utvidgas till att omfatta även skadlig skattekonkurrens som avser löntagare och att frågan skall behandlas i samband med en översyn av uppförandekoden. Enligt redogörelsen har den planerade översynen av EU:s uppförandekod för företagsbeskattning ännu inte kommit till stånd, utan arbetet med uppförandekoden fortsätter. Skrivelserna har därför inte kunnat slutbehandlas (rskr. 2000/01:70; prop. 2000/01:12, bet. 2000/01:SkU6 mom. 3, mot. 2000/01:Sk8 yrkande 3 (mp), beslut i kammaren den 5 december 2000).

Skyddade identiteter i folkbokföringen

Ärendet redovisas under punkt 13 under Justitiedepartementet (s. 22) och avser ett tillkännagivande om en skyndsam belysning av frågan hur man praktiskt bör hantera skyddade personuppgifter i folkbokföringen, som medgivits för hotade, förföljda och trakasserade personer, för att förhindra att uppgifterna läcker ut. Den aktuella riksdagsskrivelsen och angränsande frågor behandlas i proposition 2005/06:161 Sekretessfrågor – Skyddade adresser, m.m. som nyligen lämnats till riksdagen och remitterats till konstitutionsutskottet. Enligt uppgift från Justitiedepartementet är skrivelserna därmed slutbehandlad (rskr. 2001/02:200; bet. 2001/02:SkU19 mom. 20, mot. 2000/01:K269 (v) och 2001/02:Ju396 yrkande 2 (m), beslut i kammaren den 10 april 2002).

Avskaffande av reklamskatten

Ärendet redovisas under punkt 9 under Finansdepartementet (s. 78) och avser ett tillkännagivande om att frågan om en avveckling av reklamskatten bör prioriteras i kommande budgetberedning, dock att en sådan avveckling bör ske med beaktande av de budgetpolitiska målen. Enligt tidigare redogörelser har frågan prioriterats för budgetåren 2003–2005 utan att förutsättningar bedömts föreligga för finansiering av ett avskaffande av reklam-

skatten med beaktande av de budgetpolitiska målen. I årets redogörelse framhålls emellertid att regeringen i den senaste budgetberedningen fann att förutsättningar förelåg för en finansiering av ett första steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten (prop. 2005/06:1 volym 1 avsnitt 5.6.3). De föreslagna ändringarna har beslutats av riksdagen och trätt i kraft den 1 januari 2006 (rskr. 2001/02:201; bet. 2001/02:SkU20, 18 motioner av (s), (m), (v), (kd), (c), (fp) och (mp), beslut i kammaren den 10 april 2002).

Stiftelsen Anna Lindhs Minnesfond m.m.

Ärendet redovisas under punkt 20 under Finansdepartementet (s. 81) och avser ett tillkännagivande om att regeringen bör se över de regler som anger omfattningen av skattebefrielse för vissa allmännyttiga stiftelser och andra juridiska personer som bedriver allmännyttig verksamhet. Enligt redogörelsen avser regeringen att under våren 2006 ge en utredning i uppdrag att genomföra den av riksdagen efterfrågade översynen (rskr. 2004/05:61; prop. 2003/04:33, mot. 2003/04:Sk26 m.fl. (m), bet. 2004/05:SkU11, beslut i kammaren den 24 november 2004).

Folkbokföringens koppling till kyrkliga församlingar

Ärendet redovisas under punkt 73 under Finansdepartementet (s. 95) och avser ett tillkännagivande om att regeringen ånyo bör se över frågan om folkbokföringen även i fortsättningen bör knytas till de kyrkliga församlingarna eller om någon annan lösning skall väljas. Det förutsätts att förslagen i motionerna och remissyttrandena över motionerna prövas närmare i denna översyn. Enligt redogörelsen bereds ärendet (rskr. 2005/06:117; mot. 2004/05:Sk231 m.fl. (m), (fp), (kd) och (c), bet. 2004/05:SkU13, beslut i kammaren den 14 december 2005).

Filialregeln

I samband med riksdagens beslut om ändrade regler för CFC-beskattnings (prop. 2003/04:10) hösten 2003 gjordes på förslag av skatteutskottet ett tillkännagivande med en begäran om en ny prövning av filialregelns ändamålsenlighet och att regeringen skulle redovisa resultatet till riksdagen (bet. 2003/06:SkU6 mom. 5). Någon redovisning har hittills inte skett. I årets redogörelse och i redogörelserna för åren 2003 och 2004 saknas också uppgifter om regeringens behandling av detta tillkännagivande. Enligt vad utskottet erfarit har emellertid regeringen i enlighet med vad som tidigare aviserats gett Skatteverket i uppdrag att se över vissa delar av CFC-lagstiftningen. Denna översyn omfattar även filialregeln.

Motionen

I motion K14 av Tobias Krantz m.fl. (fp) yrkas att riksdagen skall uttala att regeringen bör införa skärpta rutiner gällande verkställandet av riksdagens beslut och senast i samband med nästa års redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen återkomma till riksdagen med en strategi för hur hanteringen av riksdagens skrivelser till regeringen skall effektivieras och stramas upp.

Utskottets ställningstagande

Vad först gäller frågan om *yrkesfiskare* konstaterar utskottet att EG-kommissionen den 8 februari 2006 beslutat att Sverige inte får genomföra det förslag till yrkesfiskaravdrag som regeringen redan år 2001 anmält till kommissionen. Det är att beklaga att ärendet tagit så lång tid att avgöra, men enligt utskottets uppfattning finns det inte skäl att kritisera regeringen för denna tidsutdräkt. Utskottet noterar också att regeringen aviserat att den avser att återkomma i frågan och förutsätter att detta sker utan onödigt dröjsmål så att riksdagens skrivelse kan slutbehandlas.

Vad därefter gäller frågan om *avskaffande av reklamskatten* vill utskottet erinra om att det aktuella tillkännagivandet, som tillkom under våren 2002 på förslag av skatteutskottet, innebar att frågan om en total avveckling av reklamskatten borde prioriteras i den kommande budgetberedningen, dock att detta borde ske med beaktande av de budgetpolitiska målen. Regeringen har i budgetpropositionerna för de tre åren 2003–2005 redovisat sina överväganden som inneburit att frågan om en avveckling av resterande del av reklamskatten prioriterats men att det med beaktande av de budgetpolitiska målen inte funnits förutsättningar för en finansiering av en sådan åtgärd. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. I den senaste budgeten fann emellertid regeringen att förutsättningar förelåg för ett första steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten och förslog både en sänkning av reklamskatten och en höjning av återbetalningsbeloppen. Utskottet välkomnade förslaget och uttalade att avvecklingen borde fortsätta när det statsfinansiella utrymmet medgav det.

Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att regeringen inte skulle ha efterkommit riksdagens begäran att pröva frågan. Regeringen har varje år sedan riksdagen gjorde sitt tillkännagivande redovisat sina bedömningar i frågan för riksdagen i respektive budgetproposition och i den senaste dessutom lagt förslag om en inledning av ett totalt avskaffande av resterande delar av reklamskatten, dvs. så långt det funnits statsfinansiellt utrymme. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning inte riktas mot regeringen för dess hantering av frågan.

Övriga granskade ärenden i regeringens redogörelse som berör skatteutskottet föranleder ingen kommentar av utskottet. Vad gäller kravet i motionen om skärpta rutiner och en stramare hantering av riksdagens skrivelser finns det enligt utskottets mening ingenting inom utskottets ansvarsområde som ger anledning att påkalla ett sådant uttalande av riksdagen. Såvitt det ankommer på skatteutskottet bör konstitutionsutskottet avstyrka motionen och föreslå att riksdagen lägger regeringens redogörelse till handlingarna.

Stockholm den 27 april 2006

På skatteutskottets vägnar

Susanne Eberstein

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Susanne Eberstein (s), Anna Grönlund Krantz (fp), Ulla Wester (s), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Per-Olof Svensson (s), Marie Engström (v), Ulf Sjösten (m), Mats Berglind (s), Gunnar Andréén (fp), Jörgen Johansson (c), Catharina Bråkenhielm (s), Stefan Hagfeldt (m), Britta Rådström (s), Fredrik Olovsson (s), Lars Gustafsson (kd) och Peter Rådberg (mp).

Avvikande mening

Regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen (m, fp, kd, c)

Anna Grönlund Krantz (fp), Lennart Hedquist (m), Ulf Sjösten (m), Gunnar Andrén (fp), Jörgen Johansson (c), Stefan Hagfeldt (m) och Lars Gustafsson (kd) anför:

I skrivelsen redogör regeringen för de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Av redogörelsen framgår att regeringen under den senaste mandatperioden underlåtit att efterkomma riksdagens beslut i ett stort antal ärenden. Det kan inte accepteras att regeringen försummar att tillsätta en utredning eller att bereda en lagstiftning som riksdagen har begärt eller att den i övrigt tredskas med att vidta de åtgärder som riksdagen har efterlyst. För att inte den allmänna tilltron till det politiska systemet skall urholkas är det viktigt att regeringen uppfyller riksdagens önskemål som det finns en politisk majoritet för. Riksdagen skall inte ständigt behöva påpeka regeringens dröjsmål i olika ärenden. Sammantaget riskerar regeringens agerande att leda till att allmänhetens förtroende för de politiska institutionerna minskar.

Ett exempel på en orimlig tidsutdräkt i ett ärende som skatteutskottet medverkat i är tillkännagivandet om att regeringen borde göra något åt *de svenska yrkesfiskarnas sämre konkurrenssituation* jämfört med deras motsvarigheter i t.ex. Norge och Danmark. Detta tillkännagivande tillkom redan 1996, dvs. för över nio år sedan, på förslag av skatteutskottet som var enhälligt. Den långa behandlingstiden av denna fråga beror delvis på att EG-kommissionen dröjt länge med en statsstödsprövning av ett förslag till yrkesfiskaravdrag som Regeringskansliet tagit fram, men även på att det dröjde flera år innan detta förslag kunde vidarebefordras till Bryssel. Den socialdemokratiska regeringen bär således en stor del av ansvaret för att ännu ingenting gjorts när det gäller de svenska yrkesfiskarnas konkurrenssituation. Sedan det nu klarlagts att ett svenskt yrkesfiskaravdrag inte går att genomföra förutsätter vi att regeringen skyndsamt lägger fram alternativa förslag för att kompensera den svenska fiskerinäringen för dess konkurrensmässiga underläge och redovisar dessa förslag för riksdagen.

Tilkännagivandet av riksdagen om en prioritering av *en total avveckling av reklamskatten* tillkom under våren 2002 – alltså före innevarande mandatperiod – och skall ses mot bakgrunden av att skatteutskottet redan tidigare under flera år hade kritiserat reklamskatten för dess skattetekniska komplexitet och konkurrensmässiga snedvridningseffekter. Tilkännagivandet kunde rimligtvis inte ha tolkats på annat sätt än att riksdagen förväntade sig att regeringen redan i nästkommande budgetproposition skulle vidta den åtgärd som påkallades: ett totalt slopande av reklamskatten.

Ännu, flera år efter tillkännagivandet, är dock reklamskatten kvar, ett flagrant brott mot riksdagens tillkännagivande som inte bör passera opåtalat. Vi anser att regeringen, när den bestämde sig för att inte föreslå något avskaffande av reklamskatten, borde ha lämnat en betydligt mer uttömmande redovisning för sina skäl än den gjort. Det räcker inte att bara hänvisa till bristande finansiering, utan regeringen hade bort redovisa exakt vilka åtaganden den ansåg hade högre prioritet än ett avskaffande av reklamskatten och varför. I ljuset av de senaste årens budgetbehandlings inges man onekligen misstanken att Socialdemokraterna bara låtsats gå med på kravet på en total avveckling av reklamskatten med baktanken att denna avveckling skulle ske först när det behagade Socialdemokraterna. Fyra år har hittills förlorats på ett reklamskatteuttag som egentligen inte borde ha ägt rum. Det hade faktiskt varit bättre och rakare om Socialdemokraterna från början hade reserverat sig mot tillkännagivandet och förklarat att man ansåg att en avveckling inte borde prioriteras.

Vi är också besvikna över den lama hållning som regeringens stödpartier Vänsterpartiet och Miljöpartiet intagit i reklamskattefrågan. Vad särskilt gäller Vänsterpartiet vill vi framhålla att tillkännagivandet år 2002 tillkom bl.a. efter en partimotion av detta parti om reklamskattens avskaffande, och man får därför anta att frågan om en total avveckling av reklamskatten tidigare varit en viktig partiangelägenhet för Vänsterpartiet. Vid det förhållandet borde Vänsterpartiet, likaväl som Miljöpartiet, ha agerat kraftfullare för att få till stånd en fullständig avveckling, när regeringens ovilja att efterkomma riksdagens tillkännagivande blivit uppenbar. Regeringen förtjänar enligt vårt förmenande kraftig kritik för sitt agerande i reklamskattefrågan.

En oacceptabelt långsam handläggning präglar också ärendet angående *Anna Lindhs Minnesfond m.m.* som går ut på att regeringen skall se över de regler som anger omfattningen av skattebefrielse för vissa allmännyttiga stiftelser och andra juridiska personer som bedriver allmännyttig verksamhet. Denna fråga är inte särskilt komplicerad och hade mycket väl kunnat utredas i separat ordning, men i stället har regeringen valt att lägga in frågan i planerna på en större utredning om beskattning av stiftelser. Till denna större stiftelsebeskattningsutredning har ännu inga direktiv skrivits och ingen tycks kunna ge besked om när dessa direktiv skall utfärdas.

Även handläggningen av det i höstas avkunnade tillkännagivandet om *folkbokföringens koppling till kyrkliga församlingar* förtjänar kritik. Till saken hör att en relativt omfattande remissbehandling av ärendet redan ägt rum i skatteutskottets regi, så det borde vara ganska lätt för regeringen att starta en översyn i enlighet med riksdagens uttalade önskemål. Såvitt vi vet har regeringen ännu inte gjort någonting.

Avskaffandet av den s.k. pomperipossaeffekten, dvs. *beskattningen av andelsbyten som sker med förlust för säljaren*, är ytterligare ett exempel på att regeringen dröjt med att verkställa ett riksdagsbeslut. Skatteutskottet har tidigare kritiserat regeringens förfarande i detta ärende (yttr. 2002/03:

SkU3y), och fortfarande har regeringen försummat att lösa vissa kvarvarande problem med anknytning till andelsbytessystemet trots ett enhälligt uttalande av skatteutskottet att regeringen borde återkomma till riksdagen under våren 2005 (bet. 2004/05:SkU11), vilket regeringen inte gjorde. Först under hösten 2005 togs en mindre hithörande fråga upp antydningssvis i proposition 2005/06:39 Vissa skattefrågor med anledning av ny aktiebolagslag, m.m. Detta var emellertid endast en delfråga i sammanhanget som ingalunda löste de kvarvarande problemen. Vid behandlingen av propositionen förklarade skatteutskottet sig utgå ifrån att regeringen återkommer till frågan när resultatet av en pågående rättslig prövning av vissa anknytande frågor slutförts. Även om utvecklingen i domstolarna naturligtvis måste beaktas är det enligt vår mening klandervärt att regeringen inte rättade sig efter utskottets enhälliga önskemål att återkomma i frågan under våren 2005.

Vi anser att riksdagen bör ge regeringen till känna våra nu redovisade synpunkter i vad gäller regeringens bristande uppfyllande av riksdagens tillkännagivanden och beslut. Riksdagen bör också uttala att regeringen bör införa skärpta rutiner gällande verkställandet av riksdagens beslut och senast i samband med nästa års redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen återkomma till riksdagen med en strategi för hur hanteringen av riksdagens skrivelser till regeringen skall effektiviseras och stramas upp. Därmed tillstyrker vi motion K14.